

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ИНТЕГРИСАНОМ СПРЕЧАВАЊУ И КОНТРОЛИ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Члан 1.

У Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/15), у члану 9. став 2. тачка 1) речи: „процену опасности од удеса” замењују се речима: „одговарајући документ из области заштите од великог хемијског удеса”.

У тачки 2) речи: „процену опасности од удеса” замењују се речима: „сагласност на одговарајућу документацију у складу са прописима којима се уређује заштита од великог хемијског удеса”.

Члан 2.

За постојећа постројења и активности оператер подноси захтев за издавање дозволе у складу са динамиком подношења захтева утврђеном Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог закона.

За постојећа постројења и активности надлежни орган ће издати дозволу најкасније до 31. децембра 2024. године.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је члан 97. тачка 9. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује систем заштите и унапређења животне средине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА И ЦИЉЕВИ КОЈИ СЕ ОСТВАРУЈУ

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 25/15 - у даљем тексту Закон) уређује: врсте активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, надлежност за издавање дозвола и обавезе надлежног органа, услове за издавање интегрисане дозволе, садржај захтева за издавање дозволе и документацију која се предаје уз захтев, поступак издавања интегрисане дозволе и услове који се утврђују дозволом, надзор, казне и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине.

Циљ измене Закона је продужење рока надлежном органу за решавања по поднетим захтевима за издавање интегрисане дозволе, укључујући и постројења за која ће се преговарати транзициони периоди са Европском унијом, као и усаглашавање са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон, 95/18 - др. закон) у делу који се односи на документацију која се подноси уз захтев за издавање интегрисане дозволе. Закон о заштити животне средине, у члану 58, прописује да је оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја, у једнаким или већим количинама од прописаних, дужан да достави Обавештење, односно изради Политику превенције удеса или Извештај о безбедности и План заштите од удеса, у зависности од количина опасних материја којима врши те активности и да предузме мере за спречавање хемијског удеса и ограничавања утицаја тог удеса на живот и здравље људи и животну средину, утврђене у тим документима. Министарство надлежно за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о безбедности, односно План заштите од удеса (члан 60ђ). Законом у члану 9. став 2. тачка 1) прописује да се уз захтев за издавање интегрисане дозволе подноси сагласност на процену опасности од удеса, а у тачки 2) процену опасности од удеса, документа која Закон о заштити животне средине не познаје. Изменом Закона обезбеђују се законодавни, управни, управно-правни, организационо-институционални и други услови за ефикасније функционисање и организовање издавања интегрисаних дозвола на територији Републике Србије.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Чланом 1. Предлога закона предложено је да се уместо сагласности на процену опасности од удеса за нова постројења прилаже сагласност на одговарајући документ из области заштите од великог хемијског удеса, а за постојећа постројења, уместо процене опасности од удеса, прилаже сагласност на одговарајућу документацију у складу са прописима којима се уређује заштита од великог хемијског удеса.

Чланом 2. Предлога закона предложен је нови рок за надлежне органе за издавање интегрисаних дозвола за постојећа постројења и активности до 31. децембра 2024. године имајући у виду да је у Предлогу преговарачке позиције за Поглавље 27 узет 1. јануар 2025. године, као датум уласка Републике Србије у Европску унију.

Чланом 3. Предлога закона дефинише се ступање на снагу закона осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна средства из буџета Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Документација која се прилаже уз захтев

Члан 9.

Уз захтев за издавање дозволе подносилац захтева прилаже следећу документацију:

- 1) пројекат за планирано, односно изграђено постројење;
- 2) извештај о последњем техничком прегледу;
- 3) план вршења мониторинга;
- 4) резултате мерења загађивања чинилаца животне средине или других параметара у току трајања пробног рада;
- 5) план управљања отпадом;
- 6) план мера за ефикасно коришћење енергије;
- 7) план мера за спречавање удеса и ограничавање њихових последица;
- 8) план мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења;
- 9) акт о праву коришћења природних ресурса;
- 10) изјаву којом потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности;
- 11) доказ о уплаћеној административној такси.

Поред документације из става 1. овог члана подносилац захтева, зависно од постројења, прилаже:

1) за нова постројења - сагласност на студију о процени утицаја на животну средину и сагласност на ~~процену опасности од удеса~~ ОДГОВАРАЈУЋИ ДОКУМЕНТ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ОД ВЕЛИКОГ ХЕМИЈСКОГ УДЕСА;

2) за постојећа постројења - сагласност на студију утицаја затеченог стања, ~~процену опасности од удеса~~ САГЛАСНОСТ НА ОДГОВАРАЈУЋУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТА ОД ВЕЛИКОГ ХЕМИЈСКОГ УДЕСА и програм мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности условима прописаним овим законом.

Влада прописује ближу садржину програма мера из става 2. тачка 2) овог члана.

САМОСТАЛНИ ЧЛАНОВИ

ЧЛАН 2.

ЗА ПОСТОЈЕЋА ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ ОПЕРАТЕР ПОДНОСИ ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛЕ У СКЛАДУ СА ДИНАМИКОМ ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА УТВРЂЕНОМ ПРОГРАМОМ УСКЛАЂИВАЊА ПОЈЕДИНИХ ПРИВРЕДНИХ ГРАНА СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА.

ЗА ПОСТОЈЕЋА ПОСТРОЈЕЊА И АКТИВНОСТИ НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЋЕ ИЗДАТИ ДОЗВОЛУ НАЈКАСНИЈЕ ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2024. ГОДИНЕ.

ЧЛАН 3.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

ПРИЛОГ 2.

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

На основу Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 134/04 и 25/15) и Уредбе о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС”, број 84/05), урађена је Листа постојећих постројења која су у обавези да прибаве интегрисану дозволу. На основу ове Листе, у Републици Србији постоји 227 постојећих постројења (твз. IPPC постројења) и то: - енергетски сектор – 30 постројења; производња и прерада метала – 21 постројење; минерална индустрија - 29 постројења; хемијска индустрија -15 постројења; управљање отпадом – 9 постројења; остале активности – 123 постројења, од којих су 91 фарме живине (44) и свиња (49).

Да напоменемо да од 227 постројења 28 припадају јавном сектору, док су 199 постројења из приватног сектора.

До данас је у Републици Србији издато 46 интегрисаних дозвола на свим нивоима, а на прелиминарном списку постројења која подлежу издавању ових дозвола налази се 227 постројења.

Може се рећи да се прати број издатих интегрисаних дозвола, које су неопходне да се издају до уласка Републике Србије у Европску унију. Преко ових дозвола, које уствари прописују услове под којима раде и обављају своје активности, постројења која спадају у највеће загађиваче (твз. IPPC постројења) врши се праћење рада ових постројења и њихово усаглашавање са ЕУ стандардима.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, као и подзаконски акти који прате Закон су:

- Уредба о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС”, број 84/05),
- Уредба о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, број 84/05),
- Уредба о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволе („Службени гласник РС”, број 84/05),
- Правилник о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, бр. 30/06, 32/16 и 44/18),

- Правилник о садржини и изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06)
- Правилник о садржини и начину вођења регистра издатих интегрисаних дозвола („Службени гласник РС”, број 69/05),
- Уредба о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 108/08).

Рок за издавање дозвола предвиђен законом који је на снази, био је 31. децембар 2020. године. Потребне за померање рока са 2020. године на 2024. годину се односи на усклађивање са роковима који се дефинишу преговарачком позицијом односно роком за улазак Републике Србије у Европску унију, што је и дефинисани рок за прибављање интегрисаних дозвола од стране оператера. Сва постројења која су у обавези да прибаве интегрисану дозволу већ сада морају поштовати све прописане вредности за ГВЕ дефинисане постојећим позитивним прописима Републике Србије у области заштите животне средине. Вршење контроле над применом мера по овом питању континуирано раде инспекцијски органи кроз надзор.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине је у складу са:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/2011 - УС, 14/16, 76/18, 95/18 - др. закон и 95/18 - др. закон),
- Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18-др. закон и 95/18),
- Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10),
- Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08),
- Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030. године („Службени гласник РС”, број 35/ 20).

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Проблеми са којима се сусреће Министарство заштите животне средине, као и остали надлежни органи за издавање интегрисаних дозвола, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине и јединице локалне самоуправе је да су захтеви за издавање дозвола које оператери предају непотпуни. Многи од њих још немају дефинисане планове мера које ће спровести у својим постројењима, како би рад истих ускладили са европским стандардима. Велики проблем представљају велика материјална улагања потребна за реализацију мера, као и време потребно за то, јер су постројења у обавези да примене најбоље доступне технике (БАТ) дефинисане Референтним документима ЕУ. Поред тога велики проблем је и недостатак

потребне документације која се предаје уз захтев за издавање интегрисане дозволе, а на основу Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Првенствено, велики број постојећих постројења не поседује употребне дозволе, пројектну документацију, водне дозволе и др, а мора се нагласити да услови прописани интегрисаним дозволама садрже и услове других надлежних органа и организација.

Може се рећи да је код оператера све присутнији недостатак капацитета у области заштите животне средине. Честе су промене запослених који се баве овом проблематиком, одлазак на друга радна места, у друга постројења, а мора се напоменути да је посао око захтева за интегрисане дозволе врло сложен и захтева велико ангажовање запослених, као и искуство. Министарство заштите животне средине кроз реализацију пројеката које финансирају земље ЕУ константно врши обуку како својих запослених, тако и запослених у постројењима.

Посебан проблем са којима се сусрећу надлежни органи је недостатак административних капацитета, а посебно последњих година када је стало запошљавање у министарствима. У Министарству заштите животне средине на пословима издавања интегрисаних дозвола тренутно тренутно има систематизована четири радна места (од којих је три са високом стручном спремом и један са средњом стручном спремом, запослени још увек немају развијене довољне вештине за писање дозвола па можемо констатовати да је неопходно радити на јачању капацитета као и запошљавању нових кадрова). Значајну подршку у писању нацрта дозвола пружале су до сада факултетске институције, експерти техничке комисије, као и техничке подршке кроз пројектне активности. У Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине такође недостају капацитети. У многим јединицама локалне самоуправе не постоје запослени који издају интегрисане дозволе, тако да ове локалне самоуправе своје захтеве прослеђују министарству које и само нема довољно капацитета. Мора се напоменути да су ове дозволе врло сложене и да у ЕУ важи неписано правило да један писац дозвола може годишње издати 3-4 дозволе. За писање ових дозвола потребно је да запослени прође велики број обука, да се упозна са великим бројем европских докумената и што је најважније да константно прати и домаће и европско законодавство и документа намењена интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Такође, потребно је унапредити и сарадњу међу свим надлежним органима укљученим у овај процес, како би се тимски приступило проблему. Ту се првенствено мисли на сарадњу Министарства заштите животне средине, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства унутрашњих послова и др.

5) Која промена се предлаже?

Предложен је нови рок, за надлежне органе за издавање интегрисаних дозвола за постојећа постројења и активности, до 31. децембра 2024. године, имајући у виду да је у предлогу преговарачке позиције за поглавље 27 узет 1. јануар 2025. године као датум уласка Републике Србије у Европску унију (члан 2. Предлога закона).

Такође, предложено је да се уместо сагласности на *процену опасности од удеса* за нова постројења прилаже сагласност на одговарајући документ из

области заштите од великог хемијског удеса, а за постојећа постројења, уместо *процене опасности од удеса*, прилаже сагласност на одговарајућу документацију у складу са прописима којима се регулише заштита од великог великог хемијског удеса (члан 1. Предлога закона).

Ове промене су само термилошке, а не и суштинске, наиме, садржај документације која се прилаже уз захтев се не мења и не постоји нова процедура.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Да, имена Закона је потребна, јер је неопходно ускладити рок који је дефинисан преговарачком позицијом за ову област. Такође, материја којом се уређује област издавања интегрисаних дозвола не може се устројити без постојања законског акта којим се уређују права и обавезе, како привредних субјеката и других правних лица, тако и надлежних органа, ради остваривања постављених циљева.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог закона ће имати позитиван утицај на:

- *оператере* за које се издаје интегрисана дозвола – који ће имати довољно времена за прибављање документације која се подноси уз захтев за издавање интегрисане дозволе;
- *надлежни орган за издавање дозволе* – јер ће нови рок за издавање дозвола, најкасније до 31. децембра 2024. године, надлежном органу обезбедити рационалан и оправдан период времена за издавање дозволе.

Предложеним решењима у закону обезбеђује се одговорност свих горе наведених субјеката у области управљања интегрисаног спречавања и контроле загађивања.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2 и 3.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Применом важећих прописа није могуће остварити жељену промену, јер у пропису који је на снази рок је истекао и мора бити усклађен са новим предложеним роком у преговарачкој позицији. Министарство је иницирало у оквиру својих интерних процедура измену овог рока пре његовог истека, али због пандемије процедура није могла бити приведена до краја, па се сада поново покренула процедура усвајања измена предметног закона.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Није могуће квантитативно представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Уколико би се одустало од интервенције, свакако би дошло до смањене ефикасности у контроле рада индустријских постројења, која својим штетним дејством утиче на здравље људи и животну средину.

Уколико не би постојао рок за прибављање интегрисане дозволе, предметна постројења не би имала обавезу примене неопходних мера за усаглашавање са најбољим доступним техникама и граничним вредностима емисија у ваздух, воду, земљиште, буку, генерисање отпада и итд, односно индустрија не би била у обавези усаглашавања са ЕУ стандардима, што би директно утицало на загађење животне средине.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Уколико поредимо искуство других држава, остваривање жељених промена захтева измену постојећих законских прописа. Овај Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине је транспонована Директива о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине (2008/1/ЕС), твз. IPPC директива. Нама предстоји, у наредном периоду, доношење новог закона, који је у припреми и који ће у потпуности транспоновати Директиву о индустријским емисијама (2010/75/ЕС) – поглавље IPPC, с обзиром да је ово међународно преузета обавеза Републике Србије. Имплементација ових аката била је потребна и у земљама које су чланице Европске уније.

ПРИЛОГ 3.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Републике Србије је да обезбеди систем за примену донетих закона, између осталог и интегрисано спречавање и контролу загађивања животне средине, како би се обезбедио квалитет живота људи и заштитила животна средина.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметном променом се жели постићи:

- Издате интегрисане дозволе за сва нова и постојећа постројења која су у обавези да прибаве интегрисану дозволу (IPPC постројења)
- Оператери који су у обавези да прибаве интегрисану дозволу, израдиће комплетне захтеве и на основу поређења са најбољим доступним техникама, наведеним у БРЕФ документима, тамо где нису усаглашени, предвидети мере које су неопходне да се усагласе са ГВЕ, односно ЕУ стандардима. До краја 2024. године, Оператери морају бити усаглашени са ЕУ стандардима уколико нису ушли на листу постројења за које ће се затражити прелазни период за усаглашавање, (њих 68), како је то наведено у преговарачкој позицији. Током израде преговарачке позиције и Специфичног плана имплементације Директиве о индустријским емисијама (ДСИП-ИЕД) извршена је комплетна анализа усаглашавања индустрије са достизањем тражених стандарда. Ово је урађено преко SIDA пројеката: IPPC Farms и Имплементација директиве о индустријским емисијама (IED Serbia) са акцентом на прехранбену индустрију. Предвиђен је и наставак ових пројеката до краја 2024. године.

Интегрисаном дозволом оператери доказују да су применили све неопходне мере да се усагласе са неопходним стандардима. До сада је издато 46 интегрисаних дозвола (око 20%) од 227 постројења. У наредне три године требало би издати још око 180, сваке године по 60, да би се испунио циљ. Како је број дозвола које је могуће да искусни писац дозволе уради годишње 3-4, требало би бити више од 17 стално запослених на овим пословима, а за сад је констатовано да требамо јачати капацитете и радити на запошљавању нових кадрова, обукама запослених, што је и планирано кроз нови пројекат који ће бити покренут „Зелена транзиција-имплементација директиве о индустријским емисијама-3 фаза“.

- Како је уочено да нема довољно административних капацитета, надлежни органи ће морати да пронађу нови модел путем ауторс модела или слично, као и Оператери ради израде комплетних захтева, обављања редовног мониторинга и испуњења предвиђених мера, јер је крајњи циљ усаглашавање са ЕУ стандардима и роковима уласка РС у ЕУ.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Предлогом закона о изменама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, општи и посебни циљеви су усклађени с важећим документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2.и 3 у Прилогу 2.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинка посебних циљева су:

-Број поднетих комплетних захтева, који су поднети од стране оператера надлежном органу, што ће одговарати броју издатих дозвола и остваривању посебних циљева који се односе на издате интегрисане дозволе за сва постројења

-Сва постројења која добију интегрисану дозволу биће усаглашена са најбољим доступним техникама и референтним документима ЕУ

Постројења (227 постројења) су у обавези да прибаве интегрисану дозволу до уласка Републике Србије у Европску унију, па ће се сходно томе дефинисати рок или измена рока, што зависи од преговарачког поглавља. Сваки надлежни орган води свој регистар издатих дозвола. Интегрисане дозволе ће се скупљати у јединствени регистар издатих дозвола на нивоу РС, који ће бити формиран у Агенцији за заштиту животне средине АЗЖС, која ће податке из интегрисаних дозвола доставља Европској Комисији (обавеза достављања података ЕК је након уласка у ЕУ).

ПРИЛОГ 6.

Кључна питања за анализу економских ефеката

Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Примена овог закона не изазива нове трошкове грађанима, привреди, посебно малим и средњим предузећима. Нова постројења за које се издаје интегрисана дозвола сnose трошкове припреме и прикупљања документације за добијање интегрисане дозволе, у складу са важећим одредбама Закона.

ПРИЛОГ 7.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

Да ли позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове његове примене?

С обзиром на циљеве које би требало овим законом остварити који су постављени у интересу очувања здравља грађана и животне средине у целини, те позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове. Измена Закона неће утицати на прављење додатних трошкова.

Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Имајући у виду да се овом изменом Закона само прецизира питање издавања интегрисане дозволе, овај закона својим материјално-правним решењима не утиче битно на спровођење принципа тржишне конкурентности и либерализације тржишта услуга који су Законом установљени. У ситуацији када привреда сноси последице економске кризе и опредељења Републике Србије да подржи привредне иницијативе, овим законом омогућава се појава нових привредних субјеката на тржишту и јачање тржишне конкуренције, односно ствара реална могућност за улагање страних инвестиција у изградњу нових ИРПС постројења, односно имплементацију тржишних стандарда и обезбеђивање правне сигурности у погледу примене ЕУ и националних прописа у овој области.

Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Овим законом се не мења битно уређење неког питања из области интегрисаног спречавања и контроле загађивања животне средине. Имајући у виду одређена питања која су се појавила у току спровођења закона оцењено је потребним да се иста прецизирају у тексту закона. Закон је израђен након предлога и сугестија заинтересованих страна (оператера постројења која подлежу интегрисаној дозволи, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе) за прецизирањем одредаба важећег закона.

ПРИЛОГ 8.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Предлог закона о измени закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине уређује питање крајњег рока за издавање интегрисаних дозвола за постојећа постројења. Ове дозволе прописују услове рада и обављање активности индустријских постројења како би се смањила штетна дејства емисија и утицај на здравље људи и животну средину. Такође се обезбеђује праћење утицаја на квалитет воде, ваздуха и земљишта, управљање отпадом, уштеду природних ресурса, енергетску ефикасност, мере за спречавање удеса и ограничавање њихових последица, као и предвиђена заштита животне средине после престанка рада и затварања постројења. Продужење рока ради се ради усклађивања са преговарачком позицијом, а која се односи на Поглавље 27, тј. стари рок у постојећем закону је био дефинисан такође у складу са истим, а нови рок је дефинисан ради усклађивања са роком у преговарачкој позицији. Оператерима је самим тим омогућено да комплетирају захтеве и уђу у процедуру, што значи да је извесно исходовање дозволе, а што доприноси заштити животне средине, укључујући и позитивне ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије. Оператери већ сада подлежу инспекцијској контроли и морају да примењују све позитивне прописе Републике Србије и поштују прописане граничне вредности за емисије и пре прибављања интегрисане обавезе.

На основу наведеног, услед продужења рока за издавање дозволе, неће доћи до негативног утицаја на животну средину, већ ће то бити додатни допринос за процедуре који се односе на исходовање дозволе. Крајњи рок за извршење програма мера прилагођавања рада постројења остао је исти, до 1. јануара 2025. године, (који је рачунат као датум уласка у ЕУ).

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну, јер се обезбеђује очување станишта, екосистема и врста, очување изворне генетичке разноврсности, одржавање природних еколошких процеса који могу бити угрожени емисијама из индустријских извора. У поступку издавања интегрисане дозволе укључују се и други надлежни органи, увек се консултује и Завод за заштиту природе РС или Покрајински завод за заштиту природе, који постављају услове уколико се ради о посебно заштићеним подручјима, односно зонама.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција позитивно утиче на здравље људи. Овом опцијом и продужењем рока, омогућиће се оператерима да комплетирају захтеве и уђу у процедуру за прибављање дозволе, услед чега ће доћи до обавезне примене планираних мера прилагођавања рада постројења и усаглашавања са најбољим доступним техникама као и смањења свих могућих штетних емисија у животну средину, што свакако има позитиван ефекат.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Изабрана опција не представља ризик по животну средину и здравље људи. Погледати одговоре под 1), 2) и 3).

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција позитивно утиче на заштиту и коришћење земљишта, у складу са прописима који уређују предметну област, јер се у интегрисаним дозволама даје збирни приказ података о површинској и подземној контаминацији и/или контаминацији подземних вода, прошлој и садашњој, затим, прописује се мониторинг и уколико је неопходно оператер се обавезује на ремедијацију земљишта.

ПРИЛОГ 9.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Изабраном опцијом се не уводе организационе, управљачке нити институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и

да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећа управа има капацитете али их и треба јачати за спровођење изабране опције. Проширење људских капацитета као и едукација кадрова биће планирана у складу са динамиком израде новог закона који тренутно није у плану рада Владе за 2021. годину већ ће бити у наредним годинама, па стога то није предмет измена овог закона. Ради припреме за јачање капацитета едукација кадрова ће се вршити кроз реализацију СИДА пројекта „Зелена транзиција – имплементација Директиве о индустријским емисијама (трећа фаза)” који ће бити финансиран од стране Краљевине Шведске. Планирано трајање пројекта је од 2021-2024. године, у току кога ће бити реализоване обуке (тренинзи за инспекцију, тренинзи за запослене и 30 термина за размену искустава, тренинзи за оператере и тренинзи за остале оперативне нивое.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Због сложености посла овом тематиком се могу бавити само веома посвећени и едуковани запослени, стога треба предвидети и адекватно звање и примамљиве услове рада. У околним земљама (нпр. Хрватској) овим послом се баве виши саветници.

Неопходно је предвидети наставак сарадње између органа надлежног за издавање дозволе и оператера који подлежу интегрисаној дозволи у поступку издавања дозволе.

Кроз реализацију СИДА пројекта наставиће се едукација оператера која је отпочела од самог доношења Закона 2004. године, низом пројеката финансираних од стране ЕУ. У моменту израде Специфичног плана имплементације директиве (ДСИП-а) урађена је анализа усклађености са ГВЕ и примена најбољих доступних техника (БАТ), за преко 186 оператера. Урађени су програми мера и захтевани трошкови за њихово извршење, за сваког од ових оператера.

У овом тренутку немамо тачан број оператера који ће бити едуковани у наредне три године, али ће он бити знатан. Као што је напоменуто, планира се доношење новог закона о ИППЦ који ће бити у потпуности транспонована директива о индустријским емисијама (ИППЦ део) што уводи нове активности и нових 70-так оператера. Пројектом је предвиђена едукација ових нових оператера и биће урађена њихова анализа усклађивања рада, као и помоћ у изради плана мера, тако да се планира и додатно ажурирање ДСИП-а односно листе постројења за које ће се тражити транзициони период.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција не утиче на одговорност и транспарентност јавне управе. И даље се предвиђа да су сви подаци из поднетих захтева за интегрисану дозволу, као и нацрта интегрисане дозволе и саме дозволе у потпуности доступне јавности.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Све издате дозволе подложне су ревизији највише два пута у току важења, па је и то додатни посао који не сме бити занемарен јер ревизија дозволе се ради по истом поступку као и нова дозвола (оглашавање три пута, израда нацрта, формирање техничке комисије...). Пожељно би било да онај ко је радио дозволу прати рад оператера током целог периода важења дозволе, па и обавља ревизије када је потребно. Пожељно би било да се запослени поделе по областима и раде исте врсте активности јер је веома тешко упознавати стално нове врсте технолошких процеса. У околним земљама запослени су подељени на тај начин. Кроз нови закон о ИППЦ биће предвиђена Општа обавезујућа правила која ће се применити на фарме, тако да ће локална самоуправа много лакше моћи да изда овакве дозволе.

Број запослених би требао бити вишеструко већи, на свим нивоима, неопходно је константно подизање знања из ове области и увођење студената у едукацију, што је и предвиђено СИДА пројектом.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач - Влада
Обрађивач - Министарство заштите животне средине

2. Назив прописа
Предлог закон о измени Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине
Law on Amendments of the Law on Integrated Prevention and Pollution Control

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):
 - а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,
- Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП), Наслов VIII – Политике сарадње, члан 111. - Животна средина.

 - б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
- члан 111, општи рок, Наслов VI, (члан 72.)

 - в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Наслов VIII - Политике сарадње ССП
- члан 111 – Животна средина;
- испуњава у потпуности

Предлог закона у складу је са чланом 111. ССП јер доприноси сарадњи у области животне средине усклађивањем српских прописа са правним тековинама ЕУ

Поглавље II Пословно настањивање

-члан 53

- испуњава у потпуности

Предлог закона није у супротности са чланом 53. ССП, јер не прејудицира повлашћени положај домаћих привредних субјеката у односу на субјекте из Заједнице, односно ни на који начин не указује на лошији третман привредних субјеката пореклом из Заједнице, што подразумева да „огранци” привредних субјеката који су у складу са правом пословног настањивања основани од стране држављана ЕУ уживају једнак третман, као и друга лица из Републике Србије у погледу права и обавеза које произилазе из Предлога закона.

- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Нема

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Усвајање Предлога закона о измени Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине је предвиђено Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

УЕЗ, Део Трећи, Наслов XIX, члан 174

Treaty on European Community, Part III, Title XIX, Article 174

Уговор о функционисању ЕУ, члан 107

Treaty on Functioning of the European Union Article 107 (OJ C321E)

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Директива Савета 2008/1/ЕЦ о интегрисаној превенцији и контроли загађења
Council Directive 2008/1/EC concerning integrated pollution prevention and control, Official Journal OJ L 24/8 of 29/01/2008.

32008L0001

потпуно усклађено

Све обавезе и одговорности у области интегрисаног спречавања и контроле загађивања које произилазе из Директиве Савета 2008/1/ЕЦ, у потпуности су уграђене у Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине и извршне прописе донете на основу овог закона. Предложеном изменом и допуном овог закона не утиче се на достигнути степен усаглашености са IPPC Директивом, већ се обезбеђују услови за њену ефикасну имплементацију.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
Нема

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
Нема

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.
Нема

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког

захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Предлог закона о измени Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања не представља пропис који је предмет усклађивања са прописима ЕУ, па стога Табела усклађености са ЕУ прописима није сачињена.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не постоји званичан превод наведеног извора на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Важећи закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине је преведен на енглески језик. Предлог закона није преведен на неки службени језик ЕУ.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Овим законом се не мења битно уређење неког питања из области интегрисаног спречавања и контроле загађивања животне средине. Предлог закона је израђен након прелога и сугестија заинтересованих страна за прецизирањем одредаба важећег закона.